

Če se zob dergne in obriba (obnuea), zgoraj na licu ne more imeti več zmiraj ene podobe; ta podoba se mora po letih spreminovati, in glej! iz te podobe se spozna starost konja po 8. letu.

Je pa 4 različnih podob, ktere se prikažejo od 6 do 6 let.

Kadar se je zbrisala črna jamica na klešnikih, je konj 6 let star; ko se je zbrisala na srednikih je 7; ko se je pa zbrisala tudi na krajnikih, je 8 let star — sedaj so vsi ti zobje zgoraj (ali na zgornjem licu) poprek podolgasto-okrogle podobe. To je 1. podoba.

Ko je preteklo 6 let, se je zob obribal spet za 6 linij in pokaže se okrogla podoba, prvič na klešnikih; tak konj je 13 let star; potem na srednikih; tak je 14 let, in 15 let, kadar je na vseh sprednjih zobéh okrogla podoba. To je druga podoba.

Ko je preteklo spet 6 let, se je zob obribal spet za 6 linij in pokaže se trivoglatna podoba na zobu; tak konj je 19, 20, 21 let star, kakor je ta podoba na klešnikih, srednikih ali krajnikih.

Spet čez 6 let se zob obriba za 6 linij in pokaže že 4. podoba: narobe obrnjena podolgasta (to je od znotraj proti zunaj); tak konj je 25, 26 ali 27 let star, kakor je ta podoba še le na klešnikih, srednikih ali krajnikih.

Vidite, dragi moji, to je vsa skrivnost, starost konj tudi čez 8 let iz zob spoznavati, kdor se je tega učil.

So sicer nekteri razložki in važni od tega, kar smo tukaj razložili, posebno tam, kjer je postava čeljust napčna in da se ne dergnejo zobje kakor bi imeli; takrat ostanejo predolgi; zato pa imamo spet druge vodila, in po meri zob spoznavamo starost konjsko. Prava dolgost klešnika, kolikor ga iz čeljust gleda, je 8 linij, — srednika 6, krajnika pa 4 linij. Za kolikor linij dalji je zob (ker se vsako leto ni za 1 linijo oribal), toliko let se mora prišteti k unemu številu let, ki ga zgornje lice zoba kaže.

Še marsikaj bi bilo omeniti, al to je zadosti vsakemu očitno pokazati, da imamo stanovitno tarifo, po kateri se spoznava starost konj, ktero tarifo je natura sama zapisala na zobé.

Le učiti se je je treba.

Iz zborazgodovinskega društva v Ljubljani.

Mesečni zbor zgodovinskega društva 2. d. t. m., kterege so spet njih prevzvišenost gosp. deželni poglavar poslali s svojo nazočnostjo, se je začel s tem, da je društveni tajnik gosp. dr. Kosta bral pismo svetovavca c. k. minist. oddelka gosp. Haidinger-ja, v katerem visokoučeni mož iskreno svoje veselje razodevuje, da ga je hvalevredno društvo za svojega častnega uda izvolilo.

Potem je gosp. dr. Kosta zboru naznanil, da gosp. Jernej Lenček, kaplan v Žiru — kterege mnogostrano pridnost so gosp. deželni poglavar posebno pohvalili — je društvu poslal slovensko knjigopisje (Bibliographie) za natis v njegovem časniku „Mittheil.“, ktero 85 slovenskih knjig (večidel pobožnega in slovničnega obsežka) od leta 1583 do 1820 zapopada. Pri ti priliki je omenil gosp. kustos Dežman, da gosp. bibliotekar Kastelic ima slovensko knjigopisje, ktero je izdelal rajni Čop in ktero obsega vse, kar se slovenščine nahaja v naši licealni bukvarnici. Ob enem pa se je opomnilo, da je želeli, da bi to knjigopisje se doveršilo in dostavilo, kar mu še manjka. Naj bi tedaj vsak, kdor ima ali vé za kake manj znane posebno stareje slovenske bukve, naslov (Titel) popolnoma natanko prepisal in ga zgodovinskemu društvu v Ljubljano poslal. Prosi se za to prav lepo. Posebno naj bi častiti gosp. duhovni po slovenskih deželah pridnega svojega tovarša gosp. Lenček-a posnemali in pri kmetih, ki imajo marsikake starine, popra-

ševali po njih, da se svetinje domače ne pozabijo, ampak rešijo pogube, društvene nabere pa čedalje bolj množijo.

Za tem je gosp. dr. Kosta bral filologični spis gosp. Dav. Terstenjak-a o dvéh besedah iz jezika nekdanjih Panoncov, kteri navadno za Ilire veljajo, čeravno Iliri po mislih najveljavniših jeziko- in narodoslovcov ne spadajo v versto ariških (indo-germanskih) narodov. Iz jezika starih Panoncov ste se nam ohranile dvé besedi. Dio Kasi pravi, da so se zvali Panonci od „panos“, kar se je pri njih imenovala neka podobleka z rokavama. Po Pliniu pa so imenovali bivola „bonasus“. Pan je sicer mnogim ariškim jezikom skupna korenina; spoduje oblačilo z rokavama „panja“ imenovano pa se nahaja le v slovanskem jeziku (v cerkveno-slovenskem in rusovskem); — „bonasus“ pa pomeni „žival, ki živi v mlaki ali močirji“; bivoli še dandanašnji radi bivajo v močirnih krajih in „bana, bona“ še dandanašnji v slovenskem pomeni mlako, močirje. Iz teh vzrokov meni gosp. prof. Terstenjak, da so Panonci bili Slovani.

Gosp. prof. Egger je naznanil pohvalni govor, ki ga je slavni pridigar pater Abraham a santa Clara Krajni in Krajncem na čast izustil 30. aug. 1705 v cerkvi minihov Augustinov na Dunaji, ko so na Dunaji in v okolici njegovi bivajoči Krajnci v slavo svojih deželnih patronov cerkveno slovesnost obhajali. Pohvalnica „von der gesammten Nation in und um Wien wohnhaft“ je posvečena nekemu grofu Buellinu z določnim pristavkom, da namen tega govora je prednosti krajnske dežele vsemu svetu in posebno „dem liebsten Deutschland“ razglasiti. Oče Abraham svojih besed o Krajni in Krajncih ni posnel iz Valvazorja in Megiserja, in kakor je bil v vseh svojih ogovorih mojster, da mu ga ni para, in je znal po domače in šegavo govoriti kakor malo kdo, tako je ustrojil tudi ta govor, kteremu na čelo je postavil naziv „Narrabo mirabilia tua“ (povedal bom čuda tvoje).

Društveni kustos gosp. Jelovšek je govoril o edinem grobnem spominku srednega veka, ki se nahaja v Šenklaški cerkvi, in je bil postavljen škofu Marlinu Pedenskemu leta 1456, kteri je pred osnovo ljubljanskega škofijstva po cesarji Miroslavu IV. leta 1461 poslednji Generalvikar bil, ki ga je patrijarh oglejski na Krajnsko poslal.

Gosp. profesor Metelko je govoril o izverstnih zaslugah prof. dr. Miklosiča za slovenski jezik in slovensko slovstvo, in je, derže se gosp. dr. Legis Glückselig-evega pretresa v „Oest. Bl. für Lit.“ 1845, razložil delavnost na tem polji pred Miklosičem in zlasti to, kar sta Šafařik in Kopitar stvorila, in je potem nekoliko obširniše govoril o delu Miklosičevem „Radices linguae slav.“, nadalje je obljubil drugikrat.

Etimologične drabtinice.

Nabral Davorin Terstenjak.

Balc in Kôg.

V Kamčki fari blizo Marburga je visoka gora Balc — Bave. Ime te gore je zanimiv ostanek iz nekdanjega bogatega zaklada slovenskega jezika.

Balc pomenjuje: visok. Sorodne debela so: perziški: bâlâ „hoch, visok“ keltiški: bala, visok, v sredovečni latinščini: balma, „Anhöhe“ koroškonemški: Palfe iz slov. balva. Sem spada ime gore pri Gradcu Blavuč za Balvuč.

Ravno tako zanimivo je ime Kôg. V ljutomerskih goricah se veli breg, na katerem cerkva sv. Bolfanka (Ožbenka) stoji: Kôg.

Dalje imamo na Štirskem breg in rečico Gôgič in prebivavce na Kôgih z imeni: Kogolšek, Gogala itd. Tudi Kôg pomenjuje: visok. Sorodne debela so pers. kôh, „Berg“, osetski: „choch“, jugum montis. litevski: Kaukaras, „Hügel“, irski: coiche, „Berg“, gotiški: hauchs, novomeški: hoch.